

ปัญหากฎหมายตามพระราชบัญญัติมาตรการป้องกันการทำคามผิดซ้ำ ในความผิดเกี่ยวกับเพศหรือที่ใช้ความรุนแรง พ.ศ. 2565¹

ยุพารัตน์ จันทร์วัฒนเดชากุล²

อาชญากรรมเป็นปัญหาสังคมที่สำคัญที่มีคู่กันกับทุกสังคม คุณค่าความสงบสุขของประชาชนและ เป็นภัยต่อสังคม ทำลายชีวิตและทรัพย์สิน แสดงถึงความไม่สมบูรณ์และความบกพร่องของระเบียบสังคม ซึ่งกฎหมายก็ไม่สามารถยับยั้งอาชญากรรมให้หมดไปได้ เพราะเมื่อพ้นโทษออกไปแล้ว ผู้นั้นก็ยังมีโอกาส หวนกลับมาทำความผิดซ้ำอีกบ่อยครั้ง ดังเช่นคดีของ “สมคิด เดอะริปเปอร์” ฆาตกรต่อเนื่อง ที่ได้ก่อเหตุคดี ฆาตกรรมเหยื่อสาว 5 ราย และหลังจากถูกปล่อยตัวออกมาแล้วยังมาก่อคดีฆาตกรรมซ้ำอีก ซึ่งสร้างความตื่นตระหนกและเป็นที่หวาดหวั่นไปทั้งสังคม ถือได้ว่าเป็นผู้ก่อคดีซ้ำซาก หรือไม่ก็เป็นผู้ร้ายโดยสันดาน เหล่านี้ส่วนหนึ่งยังไม่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขความประพฤติ หรือมีลักษณะทางจิตใจเป็นพวกนิยมความรุนแรง (aggressive) ที่ยังไม่ได้รับการบำบัดจนหายเป็นปกติ เมื่อปล่อยสู่สังคมอย่างอิสระย่อมมีโอกาสสูงที่จะทำความผิดซ้ำอีกในรูปแบบเดียวกันหรือใกล้เคียง³

ในปัจจุบันประเทศไทยมีสถิติการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังที่พ้นโทษออกมาจากรือนจำมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น โดยข้อมูลย้อนหลังจากกรมราชทัณฑ์ได้ทำการเก็บข้อมูลอัตราการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังที่ได้รับการปล่อยตัวตามช่วงปีงบประมาณ ปี 2563⁴ พบว่ามีการกลับไปกระทำความผิดซ้ำคิดเป็น 13.05% , ปี 2564 คิดเป็น 11.96% และปี 2565 เพิ่มขึ้นเป็น 17.15% ปัญหาการกระทำผิดซ้ำนอกจากจะกระทบต่อตัวผู้กระทำความผิดซ้ำเองในด้านคุณภาพชีวิตที่ต่ำลงจากการมีประวัติอาชญากรรมติดตัวและการขาดโอกาสในทางการศึกษาหรืออาชีพเมื่อเปรียบเทียบกับบุคคลที่ไม่เคยกระทำความผิดอาญาแล้ว ยังส่งผลกระทบต่อความมั่นคงปลอดภัยในชีวิตของประชาชนส่งผลด้านลบต่อสังคมและเศรษฐกิจในทุกระดับและทุกภาคส่วน ทำให้

¹ บทความนี้เรียบเรียงจากการค้นคว้าอิสระ เรื่อง ปัญหากฎหมายตามพระราชบัญญัติมาตรการป้องกันการทำคามผิดซ้ำในความผิดเกี่ยวกับเพศหรือที่ใช้ความรุนแรง พ.ศ. 2565 โดยมีอาจารย์ที่ปรึกษา คือ รองศาสตราจารย์ดุพร วงศ์ทองสรณ์ และคณะกรรมการสอบ คือ รองศาสตราจารย์รัล เล็งวิทยา และรองศาสตราจารย์ประเทือง ธนียผล

² นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

³ วรกร โอภาสนันท์, “การวางมาตรการทางกฎหมายเพื่อป้องกันการกระทำคามผิดซ้ำของผู้กระทำความผิดอุกฉกรรจ์ที่ใช้ความรุนแรง (Serious Offenders)”, วารสารอุทธรณ์ ปีที่ 18, ฉบับที่ 5 (กันยายน-ตุลาคม 2564) : หน้า 53-54.

⁴ กรมราชทัณฑ์ กระทรวงยุติธรรม,ฐานข้อมูลผู้ต้องขังกระทำผิดซ้ำ [Online], Available URL:

<http://www.correct.go.th/recstats/index.php/th/Home#.,2567> (พฤษภาคม, 21).

ประชาชนขาดความเชื่อมั่นในระบบงานยุติธรรม ซึ่งเป็นการสะท้อนถึงประสิทธิภาพกระบวนการยุติธรรมในปัจจุบัน อันจะนำไปสู่แนวโน้มที่ประชาชนและสังคม จะให้อิทธิพลทางสังคมเศรษฐกิจแก่ผู้ที่เคยกระทำผิดมาแล้วน้อยลง⁵

จากการศึกษาถึงประวัติความเป็นมา แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการป้องกันการกระทำความผิดซ้ำ แต่เดิมกระทรวงยุติธรรมได้มีการดำเนินการจัดตั้งศูนย์เฉพาะกิจเฝ้าระวังความปลอดภัยของประชาชน (ศูนย์ JSOC) ขึ้นเพื่อเฝ้าระวังผู้พ้นโทษ 8 กลุ่ม ได้แก่ ฆ่าหรือข่มขืนเด็ก ฆ่าข่มขืน ฆาตกรต่อเนื่อง ฆาตกรโรคจิต สังหารหมู่ ชิงทรัพย์หรือปล้นทรัพย์โดยการฆ่า เรียกว่าได้ และนักค้ายาเสพติดรายสำคัญ โดยมีหน้าที่เฝ้าระวัง ช่วยเหลือและปรับเปลี่ยนพฤติกรรมให้ผู้พ้นโทษ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้มีมาตรการสร้างความมั่นใจและความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน แต่โครงการ JSOC ก็ไม่ได้มีการบังคับใช้กฎหมายจึงทำให้ไม่สามารถป้องกันการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังหลังพ้นโทษได้ ต่อมากระทรวงยุติธรรมได้ตระหนักเห็นถึงความสำคัญจึงได้มีการศึกษาวิจัยในเรื่องกฎหมายพระราชบัญญัติมาตรการป้องกันการกระทำผิดซ้ำจากต่างประเทศ จนนำมาร่างพระราชบัญญัติมาตรการป้องกันการกระทำผิดซ้ำ และมีการประกาศใช้พระราชบัญญัติมาตรการป้องกันการกระทำผิดซ้ำในความผิดเกี่ยวกับเพศหรือที่ใช้ความรุนแรง พ.ศ.2565 ในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 139 ตอนที่ 66ก เมื่อวันที่ 25 ตุลาคม 2565⁶ โดยมีแนวคิดหลักการกระบวนการยุติธรรมทางอาญาซึ่งมีวัตถุประสงค์ในการป้องกันสังคมให้เกิดความสงบสุข และมีความมั่นคงปลอดภัยในชีวิต และแนวคิดเกี่ยวกับหลักสิทธิมนุษยชนซึ่งเป็นมาตรการที่จะนำมาใช้เพื่อป้องกันไม่ให้มีเหตุการณ์การกระทำความผิดซ้ำของผู้กระทำความผิดอุกฉกรรจ์ที่ใช้ความรุนแรง หรือความผิดเกี่ยวกับเพศ ถือเป็นการปฏิรูปกระบวนการยุติธรรมที่มีความทันสมัยตามหลักสากล

แต่อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาถึงบทบัญญัติตามพระราชบัญญัติมาตรการป้องกันการกระทำความผิดซ้ำในความผิดเกี่ยวกับเพศหรือที่ใช้ความรุนแรง พ.ศ. 2565⁷ ยังพบข้อบกพร่องอยู่หลายประการสามารถสรุปได้ดังนี้

ประการแรก ปัญหาเกี่ยวกับการกำหนดฐานความผิด พระราชบัญญัติมาตรการป้องกันการกระทำความผิดซ้ำในความผิดเกี่ยวกับเพศหรือที่ใช้ความรุนแรง พ.ศ. 2565 ของประเทศไทย มีวัตถุประสงค์มุ่งต่อการป้องกันการกระทำความผิดซ้ำในกลุ่มความผิด 2 กลุ่ม ดังต่อไปนี้ คือ กลุ่มความผิดเกี่ยวกับเพศ และ

⁵ จันทพลชัย บุญเปี่ยม,โครงการวิจัยเพื่อป้องกันการกระทำผิดซ้ำ, สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (2564), หน้า ค.

⁶ พรกมล ยังดีและนพพร ชักดิ์ศิริและศิริพร นุชสำเนียง, “มาตรการทางกฎหมายในการป้องกันการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขัง,” วารสาร มจร พุทธปัญญาปริทรรศน์ ปีที่ 9 ,ฉบับที่ 1 (มกราคม – กุมภาพันธ์ 2567) : หน้า 401.

⁷ พระราชบัญญัติมาตรการป้องกันการกระทำความผิดซ้ำในความผิดเกี่ยวกับเพศหรือที่ใช้ความรุนแรง พ.ศ. 2565.

กลุ่มความผิดที่ใช้ความรุนแรงหรือคดีอุกฉกรรจ์ โดยพระราชบัญญัติมาตรการป้องกันการทำคามผิดซ้ำในความผิดเกี่ยวกับเพศหรือที่ใช้ความรุนแรง พ.ศ. 2565 มาตรา 3 กำหนดให้ใช้บังคับมาตรการป้องกันการกระทำคามผิดซ้ำแก่การกระทำคามผิดตามที่บัญญัติไว้ใน มาตรา 276 มาตรา 277 มาตรา 278 มาตรา 279 มาตรา 283 ทวิ มาตรา 284 มาตรา 288 มาตรา 289 มาตรา 290 มาตรา 297 มาตรา 298 และมาตรา 313 แห่งประมวลกฎหมายอาญา⁸ ซึ่งได้แก่ 3 กลุ่มประเภทความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา คือ ความผิดเกี่ยวกับเพศ ความผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกาย และความผิดเกี่ยวกับเสรีภาพ แต่เนื่องจากปัจจุบันมีสถิติการกระทำผิดซ้ำในความผิดฐานอื่นๆ เช่น ความผิดตามพ.ร.บ.อาวุธปืน ความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์ และความผิดเกี่ยวกับการก่อให้เกิดอันตรายต่อประชาชน โดยถือเป็นกลุ่มความผิดที่มีการกลับมากระทำผิดซ้ำอยู่ใน 5 อันดับต้นๆ⁹ ผู้ศึกษาจึงเห็นว่ากฎหมายที่บังคับใช้ในการป้องกันการกระทำคามผิดซ้ำนั้นยังไม่ครอบคลุมและไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอต่อการป้องกันการกระทำคามผิดซ้ำในคดีที่มีความรุนแรงอื่น ซึ่งความผิดเหล่านั้นอาจจัดให้อยู่ในกลุ่มความผิดที่ใช้ความรุนแรงหรือคดีอุกฉกรรจ์ได้ และไม่สอดคล้องกับทฤษฎีป้องกันสังคมซึ่งจะต้องมีการป้องกันประโยชน์สาธารณะ ทำให้เกิดปัญหาการหวนกลับมากระทำผิดซ้ำอีก และไม่อาจทำให้บรรลุดัตุประสงค์แห่งพระราชบัญญัติมาตรการป้องกันการกระทำคามผิดซ้ำในความผิดเกี่ยวกับเพศหรือที่ใช้ความรุนแรง พ.ศ. 2565 ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ประการที่สอง ปัญหาเกี่ยวกับการกำหนดระยะเวลาของมาตรการเฝ้าระวังนักโทษเด็ดขาดภายหลังพ้นโทษ พระราชบัญญัติมาตรการป้องกันการกระทำคามผิดซ้ำในความผิดเกี่ยวกับเพศหรือที่ใช้ความรุนแรง พ.ศ. 2565 มาตรา 22 วรรคสาม ให้อำนาจศาลกำหนดระยะเวลาการเฝ้าระวังในแต่ละมาตรการตามที่เหมาะสม แต่ไม่เกิน 10 ปี นับแต่วันพ้นโทษ กล่าวคือ เมื่อมีการกระทำผิดเกิดขึ้น ศาลจะตัดสินให้ผู้กระทำผิดต้องได้รับโทษต่างกันตามความผิดแต่ละฐานซึ่งมีความร้ายแรงแตกต่างกันไป หากศาลเห็นว่านักโทษเด็ดขาดจะกระทำคามผิดซ้ำภายหลังปล่อยตัว ศาลจะกำหนดมาตรการเฝ้าระวังนักโทษเด็ดขาดภายหลังพ้นโทษแต่ละมาตรการได้ไม่เกิน 10 ปีเท่านั้นตามที่กฎหมายกำหนดไว้ จึงเกิดปัญหาว่าการกระทำคามผิดในคดีที่มีความรุนแรงมาก เช่น ฆาตกรต่อเนื่องที่มีการกระทำผิดซ้ำซาก หรือมีความชั่วร้ายโดยสันดาน หรือกระทำผิดคดีฉ้อโกงและยากต่อการแก้ไขพฤติกรรมที่คิดเป็นนิสัยให้กลับคืนสู่สภาพปกติได้ หรือนักโทษบางรายที่อยู่ในเรือนจำนานเกินไปอาจเกิดการเรียนรู้การกระทำผิดในรูปแบบใหม่ๆ จากในเรือนจำและเกิดการเคยชินกับคุกเงาตารางได้ บุคคลเหล่านี้เมื่อพ้นโทษออกมาจากเรือนจำแล้วล้วนจำเป็นต้องเฝ้าระวังติดตาม

⁸ ประมวลกฎหมายอาญา.

⁹ กรมราชทัณฑ์ กระทรวงยุติธรรม,ฐานข้อมูลผู้ต้องขังกระทำผิดซ้ำ [Online], Available URL:

<http://www.correct.go.th/recstats/index.php/th/searchGroup,2567> (พฤษภาคม, 21).

มากกว่าความผิดประเภทอื่นๆ ซึ่งระยะเวลาเพียง 10 ปี อาจจะไม่เพียงพอต่อบุคคลเหล่านั้น ผู้ศึกษาจึงเห็นว่าการใช้มาตรการเฝ้าระวังแก่บุคคลดังกล่าวจำเป็นที่จะต้องมีการกำหนดระยะเวลายาวนานกว่าความผิดทั่วไปซึ่งมีความรุนแรงน้อยกว่า การที่กฎหมายจำกัดระยะเวลาของมาตรการเฝ้าระวังนักโทษภายหลังออกจากเรือนจำในอัตราที่สูงไว้เพียงอัตราเดียว ศาลจึงไม่อาจกำหนดมาตรการแก่ผู้กระทำผิดดังกล่าวให้สูงไปกว่านั้นได้ อีกทั้งยังเป็นการใช้บังคับมาตรการที่ไม่ได้สัดส่วนกับความผิด คือ ผู้กระทำผิดเป็นมาตรการต่อเนื่องที่มีการกระทำผิดซ้ำซาก หรือมีความชั่วร้ายโดยสันดาน ซึ่งมีความรุนแรงมากย่อมสร้างความเสี่ยงให้กับสังคมที่จะต้องเผชิญกับความเสี่ยงในการที่นักโทษเหล่านี้ไปกระทำความผิดซ้ำมากกว่า จึงสมควรที่จะต้องมีการกำหนดระยะเวลาของมาตรการเฝ้าระวังยาวนานกว่า จึงเกิดปัญหาในการกำหนดระยะเวลาของมาตรการเฝ้าระวังนักโทษเด็ดขาดภายหลังพ้นโทษที่มีระยะเวลาน้อยไป เป็นการบังคับใช้มาตรการไม่เหมาะสมกับความร้ายแรงของผู้กระทำความผิดแต่ละราย

ประการที่สาม ปัญหาเกี่ยวกับการไม่มีบทบัญญัติให้ผู้เสียหายมีส่วนร่วมในกระบวนการกำหนดมาตรการเฝ้าระวังนักโทษเด็ดขาดภายหลังพ้นโทษตาม พระราชบัญญัติมาตรการป้องกันการกระทำความผิดซ้ำในความผิดเกี่ยวกับเพศหรือที่ใช้ความรุนแรง พ.ศ. 2565 มาตรา 22 วรรคสี่ ซึ่งพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวมีวัตถุประสงค์เพื่อป้องกันสังคมและผู้เสียหายจากการกระทำความผิดที่อาจเกิดขึ้นอีก และผู้เสียหายเป็นบุคคลที่ได้รับผลกระทบโดยตรงจากการกระทำความผิด ในมุมหนึ่งสำหรับผู้เสียหายนั้น พวกเขามีโอกาสที่จะต้องพบเจอกับความไม่มั่นคงปลอดภัยในชีวิต โดยที่ในการอำนวยความสะดวกของรัฐนั้น รัฐต้องคำนึงถึงสองอย่างควบคู่กันเสมอ ได้แก่ ความปลอดภัยสาธารณะ (Public Safety) ซึ่งหมายถึงการคุ้มครองในส่วนของผู้เสียหาย กับสิทธิของปัจเจก (Individual rights) กล่าวคือ ตัวของผู้กระทำความผิดที่รับโทษมาแล้วเขามีสิทธิที่จะมีโอกาสได้รับการแก้ไขฟื้นฟู แต่สิทธิที่รัฐเองก็ต้องชั่งน้ำหนักให้สมดุลกับการรักษาไว้ซึ่งความมั่นคงปลอดภัยสาธารณะ โดยเฉพาะในส่วนของผู้เสียหาย ซึ่งหลักการพื้นฐานในการคุ้มครองสิทธิของผู้เสียหายก็คือการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมและได้รับการปฏิบัติอย่างเป็นธรรม กระบวนการยุติธรรมทางอาญาดำเนินการตอบสนองต่อความต้องการของผู้เสียหายและควรอำนวยความสะดวกแก่ผู้เสียหาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งคดีร้ายแรง และในการดำเนินกระบวนการพิจารณานั้นจะต้องยอมรับฟังและพิจารณาเกี่ยวกับทัศนคติและความกังวลใจของผู้เสียหายด้วย เนื่องจากผู้เสียหายบางรายอาจยังมีความกังวลใจบางประการถึงความรู้สึกปลอดภัยในการดำเนินชีวิตประจำวันภายหลังจากที่ผู้ต้องหาพ้นโทษออกมาจากเรือนจำแล้ว และเพื่อให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ การเปิดโอกาสให้ผู้เสียหายซึ่งเป็นผู้มีส่วนได้เสียโดยตรงได้มีส่วนร่วมในกระบวนการออกคำสั่งใดๆ ในการกำหนดมาตรการเฝ้าระวังนักโทษเด็ดขาด

ภายหลังพ้นโทษแล้วจะมีผลต่อการยกระดับมาตรฐานการคุ้มครองความปลอดภัยของผู้เสียหายอย่างมีประสิทธิผลมากขึ้น

ประการที่สี่ ปัญหาเกี่ยวกับมาตรการในการติดตามตรวจสอบผู้กระทำความผิดทางเพศ สำหรับประเทศไทยยังไม่มีหรือนำมาตรการในการติดตามตรวจสอบผู้กระทำความผิดทางเพศมาใช้อย่างเป็นทางการ ซึ่งได้แก่ มาตรการในการขึ้นทะเบียนผู้กระทำความผิดทางเพศ มาตรการในการแจ้งข้อมูลของผู้กระทำความผิดทางเพศ และ มาตรการในการเข้าถึงข้อมูลของผู้กระทำความผิดทางเพศ การไม่ได้นำมาตรการในการติดตามตรวจสอบผู้กระทำความผิดทางเพศมาใช้ส่งผลให้มีความเสี่ยงสูงที่ผู้กระทำความผิดทางเพศจะหลบกลับมากระทำความผิดซ้ำอีก หลังจากถูกปล่อยตัว เพราะไม่ได้มีการติดตามและตรวจสอบผู้กระทำความผิดทางเพศว่าภายหลังจากที่พ้นโทษแล้วได้ไปอาศัยหรือทำงาน ณ ที่ใด โดยที่มาตรการเหล่านี้จะช่วยให้เจ้าหน้าที่ตำรวจหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถติดตามตรวจสอบความเคลื่อนไหวของผู้กระทำความผิดทางเพศได้อย่างต่อเนื่อง อันเป็นการลดความเสี่ยงที่ผู้กระทำความผิดทางเพศจะกระทำความผิดซ้ำอีก และเป็นฐานข้อมูลที่จะช่วยให้การดำเนินการในกระบวนการยุติธรรมหรือภารกิจของหน่วยงานอื่นของรัฐมีประสิทธิภาพมากขึ้น เนื่องจากความเคลื่อนไหวของผู้กระทำความผิดจะอยู่ภายใต้การสอดส่องดูแลจากเจ้าหน้าที่ตลอดเวลา ดังนั้นผู้ศึกษาจึงเห็นว่าการนำมาตรการในการติดตามตรวจสอบผู้กระทำความผิดทางเพศดังกล่าวมาใช้จะสามารถก่อประโยชน์ในด้านการปกป้องสาธารณชนจากการกระทำความผิดทางเพศภายหลังจากพ้นโทษจากเรือนจำมาแล้วได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

ดังนั้นแล้วเพื่อให้พระราชบัญญัติมาตรการป้องกันการกระทำความผิดซ้ำในความผิดเกี่ยวกับเพศ หรือที่ใช้ความรุนแรง พ.ศ. 2565 เกิดการบังคับใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของพระราชบัญญัตินี้ ผู้ศึกษาจึงมีข้อเสนอแนะให้มีการแก้ไขเพิ่มเติมในประเด็นปัญหาดังต่อไปนี้

1. ปัญหาเกี่ยวกับการกำหนดฐานความผิด ผู้ศึกษาเห็นว่าพระราชบัญญัติมาตรการป้องกันการกระทำความผิดซ้ำในความผิดเกี่ยวกับเพศหรือที่ใช้ความรุนแรง พ.ศ. 2565 มาตรา 3 ยังกำหนดฐานความผิดได้ไม่ครอบคลุม ไม่สามารถช่วยยับยั้งป้องกันการกระทำความผิดซ้ำให้บรรลุนิติประสงค์ของพระราชบัญญัตินี้ได้ จึงควรเพิ่มเติมบทกำหนดความผิดเกี่ยวกับทรัพย์ ได้แก่ ชิงทรัพย์และปล้นทรัพย์ และความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ประเภทที่ 1 ซึ่งถือว่าเป็นความผิดร้ายแรงและอุกฉกรรจ์ เพื่อเป็นการลดปริมาณการก่ออาชญากรรมซ้ำ ลดจำนวนปริมาณผู้ต้องขังในเรือนจำและปกป้องสังคมจากการตกเป็นเหยื่อการกระทำความผิดซ้ำจากฐานดังกล่าวได้ จึงสมควรเสนอแนะให้มีการแก้ไขดังนี้

เดิมมาตรา 3 วรรคแรก บัญญัติว่า “มาตรา 3 พระราชบัญญัตินี้ ให้ใช้บังคับแก่การกระทำความผิดตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 276 มาตรา 277 มาตรา 278 มาตรา 279 มาตรา 283 ทวิ มาตรา 284 มาตรา 288 มาตรา 289 มาตรา 290 มาตรา 297 มาตรา 298 และมาตรา 313 แห่งประมวลกฎหมายอาญา”

ขอเสนอแนะให้แก้ไขเป็น “มาตรา 3 พระราชบัญญัตินี้ ให้ใช้บังคับแก่การกระทำความผิดตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 276 มาตรา 277 มาตรา 278 มาตรา 279 มาตรา 283 ทวิ มาตรา 284 มาตรา 288 มาตรา 289 มาตรา 290 มาตรา 297 มาตรา 298 มาตรา 313 มาตรา 339 และมาตรา 340 แห่งประมวลกฎหมายอาญา และความผิดตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 มาตรา 90”

2. ปัญหาเกี่ยวกับการกำหนดระยะเวลาของมาตรการเฝ้าระวังนักโทษเด็ดขาดภายหลังพ้นโทษ ผู้ศึกษาเห็นว่าพระราชบัญญัติมาตรการป้องกันการกระทำความผิดซ้ำในความผิดเกี่ยวกับเพศหรือที่ใช้ความรุนแรง พ.ศ. 2565 มาตรา 22 วรรคสามมีการกำหนดระยะเวลาของมาตรการเฝ้าระวังนักโทษเด็ดขาดภายหลังพ้นโทษไว้เพียงอัตราเดียว คือ ศาลสามารถมีคำสั่งให้ใช้มาตรการเฝ้าระวังนักโทษเด็ดขาดภายหลังพ้นโทษ ได้สูงสุดไม่เกิน 10 ปี ซึ่งไม่เหมาะสมกับผู้กระทำความผิดบางราย เนื่องจากบางคนจำเป็นต้องใช้ระยะเวลาบำบัดนานกว่าจึงจะหายเป็นปกติได้ และต้องใช้ระยะเวลาในการเฝ้าระวังติดตามนานกว่าจึงจะลดความเสี่ยงของการกลับไปกระทำความผิดซ้ำอีกได้ จึงควรมีการกำหนดระยะเวลาของมาตรการเฝ้าระวังนักโทษเด็ดขาดภายหลังพ้นโทษโดยกำหนดเป็นขั้นบันได และกำหนดระยะเวลาการเฝ้าระวังตามอัตราโทษที่ศาลลงแก่ผู้นั้นเพราะเป็นอัตราโทษที่ศาลได้มีการพิจารณาชั่งน้ำหนักโดยคำนึงถึงพฤติการณ์ต่าง ๆ มาแล้ว เพื่อให้สอดคล้องกับหลักความได้สัดส่วนกับผู้กระทำความผิดแต่ละรายซึ่งมีความแตกต่างกันไป จึงสมควรเสนอแนะให้มีการแก้ไขเพิ่มเติมดังนี้

เดิมมาตรา 22 วรรคสาม บัญญัติว่า “ศาลอาจกำหนดระยะเวลาการเฝ้าระวังในแต่ละมาตรการตามที่เห็นสมควรแต่ไม่เกินสิบปีนับแต่วันพ้นโทษ”

ขอเสนอแนะให้แก้ไขเพิ่มเติมเป็น “ศาลอาจกำหนดระยะเวลาการเฝ้าระวังในแต่ละมาตรการตามที่เห็นสมควรดังต่อไปนี้”

(1) ความผิดที่ศาลลงโทษจำคุกไม่เกิน 5 ปี ศาลมีอำนาจกำหนดระยะเวลาไม่เกิน 5 ปีนับแต่พ้นโทษ หากศาลมีเหตุผลพิเศษอันเห็นสมควร ศาลมีอำนาจกำหนดระยะเวลาไม่เกิน 10 ปี

(2) ความผิดที่ศาลลงโทษจำคุกตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไปจนถึง 10 ปี ศาลมีอำนาจกำหนดระยะเวลาไม่เกิน 10 ปีนับแต่พ้นโทษ

(3) ความผิดที่มีโทษจำคุกตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป ศาลมีอำนาจกำหนดระยะเวลาไม่เกิน 20 ปี”

3.ปัญหาเกี่ยวกับการไม่มีบทบัญญัติให้ผู้เสียหายมีส่วนร่วมในกระบวนการกำหนดมาตรการเฝ้าระวังนักโทษเด็ดขาดภายหลังพ้นโทษ ผู้ศึกษาเห็นว่าควรมีการกำหนดบทบัญญัติให้ผู้เสียหายมีส่วนร่วมในกระบวนการออกคำสั่งใดๆแก่นักโทษเด็ดขาดภายหลังพ้นโทษมาใช้แก่พระราชบัญญัติมาตรการป้องกันการกระทำความผิดซ้ำในความผิดเกี่ยวกับเพศหรือที่ใช้ความรุนแรง พ.ศ. 2565 มาตรา 22 วรรคสี่ด้วย อันเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เสียหายได้ออกความเห็นเพื่อกำหนดใช้มาตรการเฝ้าระวังนักโทษเด็ดขาดภายหลังพ้นโทษ และจะส่งผลดีต่อผู้เสียหายที่เป็นผู้มีส่วนได้เสียและได้รับผลกระทบโดยตรง เพื่อส่งเสริมความรู้สึกรับประกันความปลอดภัยของผู้เสียหาย จึงสมควรให้มีการแก้ไขเพิ่มเติมดังนี้

เดิมมาตรา 22 วรรคสี่ บัญญัติว่า “การมีคำสั่งตามวรรคหนึ่ง ให้ศาลคำนึงถึงพฤติการณ์แห่งความรุนแรงของคดี สาเหตุแห่งการกระทำความผิด ประวัติการกระทำความผิด ภาวะแห่งจิต นิสัย และลักษณะส่วนตัวอื่นของผู้กระทำความผิด ความปลอดภัยของผู้เสียหายและสังคม โอกาสในการกระทำความผิดซ้ำ การแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิด และความได้สัดส่วนของการใช้มาตรการที่ต้องกระทบสิทธิเสรีภาพของผู้ต้องถูกบังคับด้วย”

ขอเสนอแนะให้เพิ่มเติมเป็น “การมีคำสั่งตามวรรคหนึ่ง ให้ศาลคำนึงพฤติการณ์แห่งความรุนแรงแห่งคดี สาเหตุแห่งการกระทำความผิด ประวัติการกระทำความผิด ภาวะแห่งจิต นิสัย และลักษณะส่วนตัวอื่นของผู้กระทำความผิด ความปลอดภัยผู้เสียหายและสังคม โอกาสในการกระทำความผิดซ้ำ การแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิด และความได้สัดส่วนของการใช้มาตรการที่ต้องกระทบสิทธิเสรีภาพของผู้ต้องถูกบังคับด้วย โดยให้สิทธิผู้เสียหายในการที่จะยื่นข้อสังเกตเพื่อนำมาพิจารณาประกอบดุลพินิจคำสั่งต่อศาลที่ได้มีกระบวนการพิจารณาคำสั่ง”

4.ปัญหาเกี่ยวกับมาตรการในการติดตามตรวจสอบผู้กระทำผิดทางเพศ

พระราชบัญญัติมาตรการป้องกันการกระทำความผิดซ้ำในความผิดเกี่ยวกับเพศหรือที่ใช้ความรุนแรง พ.ศ. 2565 ไม่ได้กำหนดมาตรการในการติดตามตรวจสอบผู้กระทำผิดทางเพศเอาไว้ ได้แก่ มาตรการในการขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศ มาตรการในการแจ้งข้อมูลผู้กระทำผิดทางเพศ และมาตรการในการเข้าถึงข้อมูลของผู้กระทำผิดทางเพศ ซึ่งเป็นมาตรการทางกฎหมายที่มีความเหมาะสมที่จะนำมาใช้ในประเทศไทย โดยจะต้องมีรูปแบบที่เหมาะสมสำหรับบริบทของสังคมไทย จึงควรมีการนำมาตรการขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิดทางเพศมาใช้ โดยจัดทำเป็นโครงสร้างกฎหมายว่าด้วยการขึ้นทะเบียนผู้กระทำความผิดขึ้นมาโดยเฉพาะ และมีการเปิดเผยข้อมูลของผู้กระทำผิดต่อหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องเท่านั้น ไม่ควรเปิดเผยข้อมูลให้สาธารณชนทราบโดยทั่วไปเพราะจะทำให้เกิดการตีตรา แต่สามารถเปิด

โอกาสให้ผู้ที่เกี่ยวข้อง เช่นผู้เสียหาย สามารถยื่นคำขอเพื่อทราบข้อมูลของผู้กระทำผิดได้ หากมีเหตุตามสมควร จึงสมควรเสนอแนะให้มีการจัดทำเป็นร่างพระราชบัญญัติการขึ้นทะเบียนผู้กระทำความผิดทางเพศ พ.ศ. ... ซึ่งประกอบไปด้วย

- มาตรการในการขึ้นทะเบียนผู้กระทำผิด
- มาตรการในการแจ้งข้อมูลผู้กระทำผิด
- มาตรการในการเข้าถึงข้อมูลของผู้กระทำผิด
- หลักเกณฑ์ผู้กระทำความผิดทางเพศที่ต้องขึ้นทะเบียน
- ระยะเวลาการขึ้นทะเบียนผู้กระทำความผิด
- หน่วยงานที่รับผิดชอบและอำนาจหน้าที่
- การปฏิบัติตัวของผู้กระทำความผิด
- บทกำหนดโทษ
- การจัดทำระบบข้อมูลของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้เชื่อมโยงกัน ได้แก่ สำนักงานศาลยุติธรรม กรมคุมประพฤติ กรมราชทัณฑ์ และสำนักงานตำรวจแห่งชาติ เพื่อให้สามารถตรวจสอบ ติดตาม เฝ้าระวัง สถานะของผู้กระทำความผิดได้ตลอดเวลา
- การเปิดโอกาสให้ผู้ที่เกี่ยวข้องมีคำขอเพื่อเข้าถึงข้อมูลของผู้กระทำผิด

เอกสารอ้างอิง

กรมราชทัณฑ์ กระทรวงยุติธรรม.ฐานข้อมูลผู้ต้องขังกระทำผิดซ้ำ [Online]. Available

URL: <http://www.correct.go.th/recstats/index.php/th/searchGroup,2567>

(พฤษภาคม, 21).

_____. ฐานข้อมูลผู้ต้องขังกระทำผิดซ้ำ [Online]. Available

URL: <http://www.correct.go.th/recstats/index.php/th/Home#.,2567>

(พฤษภาคม, 21).

จันทพลอย บุญเปี่ยม.โครงการวิจัยเพื่อป้องกันการกระทำผิดซ้ำ.สำนักงานการวิจัย

แห่งชาติ, 2564.

พรกมล ยังดีและนพจุจ สักดิ์ศิริและศิริพร นุชสำเนียง.“มาตรการทางกฎหมายในการป้อง

กันการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขัง.” วารสาร มจร พุทธปัญญาปริทรรศน์ ปีที่ 9 ,ฉบับที่ 1 (มกราคม

– กุมภาพันธ์ 2567) : หน้า 339.

วรกร โอภาสนันท์. “การวางมาตรการทางกฎหมายเพื่อป้องกันการกระทำความผิดซ้ำ

ของผู้กระทำความผิดอุกฉกรรจ์ที่ใช้ความรุนแรง (Serious Offenders).” วารสารจตุลนิตี ปีที่ 18 ,ฉบับ

ที่ 5 (กันยายน-ตุลาคม 2564) : หน้า 53-54.

พระราชบัญญัติมาตรการป้องกันการกระทำความผิดซ้ำในความผิดเกี่ยวกับเพศหรือที่ใช้ความรุนแรง พ.ศ.

2565

ประมวลกฎหมายอาญา